1944–1989 Polska jest podporządkowana Związkowi Radzieckiemu. W kraju rządzi partia komunistyczna, a ogromna większość Polaków nie ma wpływu na losy państwa. Za krytykę władzy można pójść do więzienia, a nawet stracić życie.

1956, 1968, 1970, 1976 W Polsce wybuchają gwałtowne protesty przeciwko rządzącym. Zostają jednak brutalnie stłumione przez milicję i wojsko.





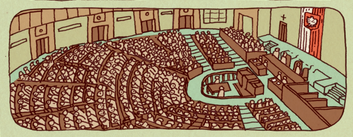
1979 Pierwsza pielgrzymka papieża Jana Pawła II do Polski jednoczy Polaków i daje im nadzieję na zmiany. Na mszach papieskich gromadzą się setki tysięcy ludzi.



1980 Wielki strajk rozpoczęty w sierpniu przez robotników ze stoczni w Gdańsku zmusza władzę do ustępstw. Powstaje związek zawodowy „Solidarność" – organizacja, której celem jest obrona praw Polaków i sprzeciw wobec komunistycznych rządów. Na jej czele staje elektryk Lech Wałęsa. Po upływie kilkunastu miesięcy „Solidarność" liczy prawie 10 milionów członków.

1989 Przedstawiciele władz komunistycznych i „Solidarności" obradują przy okrągłym stole nad przyszłością Polski. Wynikiem obrad są częściowo wolne wybory, w których „Solidarność" odnosi ogromne zwycięstwo. Na czele polskiego rządu staje Tadeusz Mazowiecki – pierwszy po latach zniewolenia niekomunistyczny premier. Nasz kraj wchodzi na drogę do odzyskania pełnej wolności.





1997 Zostaje uchwalona nowa konstytucja – najważniejszy dokument prawny w państwie. Przepisy komunistycznej konstytucji z 1952 roku ostatecznie przestają obowiązywać.



1999 Polska przystępuje do NATO – sojuszu państw wspólnie dbających o swoje bezpieczeństwo.



2004 Nasz kraj staje się członkiem Unii Europejskiej – związku państw europejskich, które blisko współpracują, by razem radzić sobie z trudnymi sprawami.



2007 Polska przystępuje do układu z Schengen, czyli porozumienia, dzięki któremu osoby podróżujące po większości krajów Unii Europejskiej nie są kontrolowane na granicach.



2012 Polska współorganizuje z Ukrainą mistrzostwa Europy w piłce nożnej. Wspólnie przeżywane emocje sportowe łączą Polaków i setki tysięcy gości – kibiców ze wszystkich krajów kontynentu.

➡ Więcej na drugiej stronie mapy.

Polska

★38,5 miliona mieszkańców★
★powierzchnia: 312 679 km²★
★stolica: Warszawa★

- miasta powyżej 500 000 mieszkańców
- miasta powyżej 200 000 mieszkańców
- miasta poniżej 200 000 mieszkańców

OPOLE miasta wojewódzkie

25 50 75 100 kilometry

UDANYCH PODRÓŻY PALCEM PO MAPIE ŻYCZY KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW (PREMIER.GOV.PL)

MORZE BAŁTYCKIE
flądra
chetnia modra
dorsz bałtycki
łatarnia morska Rozewie
łatarnia morska
łoka szara
ŁEBA
ŁĘBSKO GARDNO
ruchome wydmy
Półwysep Helski
kitesurfing
HEL
ZATOKA GDAŃSKA
mewy śmieszki
wiatrak w Palczewie
bocian biały
ZALEW WIŚLANY
bursztyn
molo w Sopocie
SŁUPSK
GDYNIA
SOPOT
GDAŃSK
fontanna Neptuna
Pomnik Poległych Stoczniowców 1970
Gdański Teatr Szekspirowski
Stocznia Gdańska
WISŁA
ELBLĄG
Raczki Elbląskie najniżej położony punkt w Polsce: 1,8 m p.p.m.
MALBORK
zamek
POMORSKIE
Stawa Młyny
Woliński Park Narodowy
ŚWINOUJŚCIE
KOŁOBRZEG
JAMNO
KOSZALIN
cerkiew greckokatolicka w Białym Borze
łabaka
ZACHODNIOPOMORSKIE
Zamek Książąt Pomorskich
szlaki kajakowe
SZCZECIN
DABIE
Krzywy Las
MIEDWIE
STARGARD SZCZEŃSKI
wrzosowiska
Park Narodowy Bory Tucholskie
Grunwald
JEZIORAK
KUJAWSKO-POMORSKIE
spichrze
BYDGOSZCZ
Krzywa Wieża
TORUŃ
pierniki
GRUDZIĄDZ
PIŁA
jęczmień
pszenica
spichlerz
GORZÓW WIELKOPOLSKI
NOTEĆ
ODRA
koziołki
ratusz
POZNAŃ
archikatedra
GNIEZNO
INOWROCŁAW
Mysia Wieża
KRUSZWICA
tężnie w Ciechocinku
WŁOCŁAWEK
PŁOCK
wierzba
geometryczny środek Polski we wsi Piątek
Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu
WARMIŃSKO-MAZURSKIE
Zamek Kapituły Warmińskiej
OLSZTYN
żeglowanie
MAMRY
NIEGOCIN
POJEZIERZE MAZURSKIE
najzimniejszy region Polski
HAŃCZA najgłębsze jezioro w Polsce
SUWAŁKI
WIGRY
bitwy pod Grunwaldem
coroczne inscenizacje
szczupak
ŚNIARDWY największe jezioro w Polsce
Kanał Augustowski
ważka łątka
Kopiec Wandy
Legenda o Wandzie, która nie chciała Niemca
Mikołaj Kopernik astronom
Popiel legendarny władca pożarty przez myszy
pałac Branickich
BIAŁYSTOK
meczet tatarski w Kruszynianach
BIEBRZA
Biebrzański Park Narodowy
ŁOMŻA
NAREW
Białowieski Park Narodowy
strój kurpiowski
Adam Mickiewicz poeta i dramaturg
Juliusz Słowacki poeta i dramaturg
zimorodek
lis rudy
sójka
żubr
czapla siwa
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Tu na co dzień pracuje premier.
Maria Skłodowska-Curie chemiczka i fizyczka dwukrotna laureatka Nagrody Nobla
marszałek Józef Piłsudski polityk
PODLASKIE
BUG
krowa
Stadion Narodowy
Grób Nieznanego Żołnierza
Kolumna Zygmunta
MAZOWIECKIE
palmy kurpiowskie
rejbak
babka ziemniaczana
sękacz
ciasto pieczone na rożnie
Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu
WKRA
NAREW
WISŁA
dom w Żelazowej Woli, w którym urodził się Fryderyk Chopin
WARSZAWA
Sejm RP
ratusz
SIEDLCE
stadnina koni w Janowie Podlaskim
aronia
ŁÓDZKIE
archikolegiata w Tumie
Księży Młyn
ŁOWICZ
sady
ŁÓDŹ
PABIANICE
Szkoła Filmowa
PIOTRKÓW TRYBUNALSKI
TOMASZÓW MAZOWIECKI
obraz Matki Boskiej Częstochowskiej Jasna Góra
CZĘSTOCHOWA
dąb Bartek
jabłka
RADOM
truskawki
maliny
agrest
porzeczki
owies
śliwki
PILICA
WIEPRZ
LUBELSKIE
kamienice Przybyłów
KAZIMIERZ DOLNY
zamek
LUBLIN
Tu zawarto unię lubelską, porozumienie tworzące Rzeczpospolitą Obojga Narodów.
mild pilzn
plantacje chmielu
CHEŁM
ratusz
ZAMOŚĆ
OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI
ŚWIĘTOKRZYSKIE
GÓRY ŚWIĘTOKRZYSKIE
Łysica najwyższy szczyt Gór Świętokrzyskich: 612 metrów n.p.m.
archiopactwo cystersów w Jędrzejowie
SANDOMIERZ
ratusz
suka biłgorajska
STALOWA WOLA
buraki cukrowe
Pasieki
WISŁA
Synagoga Staromiejska
zamek w Łańcucie
MIELEC
RZESZÓW
SAN
cerkiew w Chotyńcu
PODKARPACKIE
niedźwiedź brunatny
muchomor czerwony
DUNAJEC
TARNÓW
dworek Ignacego Paderewskiego w Kąśnej Dolnej
pierwsza na świecie kopalnia ropy naftowej w Bóbrce
KROSNO
PRZEMYŚL
lampa naftowa wynalazek Ignacego Łukasiewicza
cymbały rzeszowskie
Cyprian Kamil Norwid poeta
Olga Boznańska malarka
SANOK
BIESZCZADY
BESKID NISKI
Stanisław Ignacy Witkiewicz malarz i dramaturg
borowiki
BESKID SĄDECKI
NOWY SĄCZ
BESKID WYSPOWY
BESKID MAŁOWSKI
BESKID MAŁY
BESKID ŻYWIECKI
BESKID ŚLĄSKI
MAŁOPOLSKIE
WISŁA
Uniwersytet Jagielloński
KRAKÓW
WIELICZKA kopalnia soli
OŚWIĘCIM
JASTRZĘBIE-ZDRÓJ
BIELSKO-BIAŁA
CIESZYN
rotunda św. Mikołaja
Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe
skocznia narciarska im. Adama Małysza
Adam Małysz skoczek narciarski
Wisława Szymborska poetka, laureatka Nagrody Nobla
Stanisław Lem autor książek fantastyczno-naukowych
Stanisław Wyspiański dramaturg i malarz
dworek „Rydlówka" Tu dzieje się akcja „Wesela" Stanisława Wyspiańskiego.
ŚLĄSKIE
KATOWICE
CHORZÓW
SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE
DĄBROWA GÓRNICZA
SOSNOWIEC
JAWORZNO
BYTOM
ZABRZE
GLIWICE
RUDA ŚLĄSKA
TYCHY
MYSŁOWICE
PYSKOWICE
ŻORY
RYBNIK
kluski śląskie
szczątki dinozaurów w Krasiejowie
pałac w Moszney
OPOLE
OPOLSKIE
Wieża Piastowska
ODRA
KONIN
najstarszy znak drogowy w Polsce
zamek w Kórniku
rogal świętomarciński
WARTA
zamek w Gołuchowie
żyto
KALISZ
najstarsze miasto w Polsce
ziemniaki
OSTRÓW WIELKOPOLSKI
WIELKOPOLSKIE
sosna Rzepicha
najgrubsza sosna w Polsce
winnice
ZIELONA GÓRA
BÓBR
Pałac Lobkowitzów w Żaganiu
GŁOGÓW
LUBIN
ceramika bolesławiecka
LEGNICA
Kościół Pokoju w Jaworze
zamek Książ
WAŁBRZYCH
JELENIA GÓRA
GÓRY KACZAWSKIE
GÓRY ZIELENIECKIE
salamandra plamista
obserwatorium ornitologiczne
KARKONOSZE
Śnieżka najwyższy szczyt Sudetów: 1603 metry n.p.m.
GÓRY KAMIENNE
GÓRY SOWIE
GÓRY STOŁOWE
GÓRY BARDZKIE
GÓRY ZŁOTE
GÓRY BYSTRZYCKIE I ORLICKIE
GÓRY OPAWSKIE
MASYW ŚNIEŻNIKA
opactwo cystersów w Henrykowie
DOLNOŚLĄSKIE
DUTY
jazda na nartach
Księga Henrykowska
Zawiera pierwsze zdanie zapisane po polsku: „Daj, ać ja pobrusze, a ty poczywaj"
maki polskie
Kozice żyją w Tatrach
jaszczurka zwinka
krokusy
goryczka krótkołodygowa
Nikiszowiec
zabytkowe osiedle górnicze
Spodek hala widowiskowa
traszka górska
górnik w mundurze
Stadion Narodowy
Grób Nieznanego Żołnierza
Kolumna Zygmunta
Pałac Prezydencki
Zamek Królewski na Wawelu
hejnał mariacki
Pustynia Błędowska
Zamek Królewski na Wawelu
Sejm RP

POLSKA
25 LAT WOLNOŚCI
MAPA OBRAZKOWA



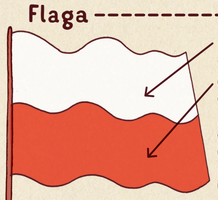
SYMBOLE PAŃSTWA POLSKIEGO

Godło



Według legendy państwo polskie założył Lech i już on umieścił orła w swoim herbie. Bolesław Chrobry, pierwszy król Polski, jeszcze jako książę wybijał srebrne monety z orłem w koronie. Później przez wieki orzeł wielokrotnie pojawiał się na monetach, pieczęciach, tarczach oraz chorągwiach książąt i królów na ziemiach polskich. Orzeł z naszego godła został zaprojektowany w 1927 roku na wzór orła z herbu króla Stefana Batorego. Skrzydła ma rozwinięte, a głowę zwróconą w prawo. Jego dziób i szpony są złote, podobnie jak korona. W okresie komunizmu został jej pozbawiony – przywrócono mu ją w grudniu 1989 roku, gdy Polska odzyskiwała wolność.

Flaga



Biel, barwa orła z godła państwowego, symbolizuje czystość i niewinność.

Czerwień, barwa tarczy herbowej, symbolizuje odwagę i waleczność.

Biel i czerwień zdobiły polskie sztandary i chorągwie już w średniowieczu. Oficjalnie za barwy narodowe po raz pierwszy uznał je Sejm Królestwa Polskiego w 1831 roku. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1919 roku ustalono barwy i kształt flagi, które z drobnymi zmianami obowiązują do dziś.

Hymn

Autorem słów polskiego hymnu był pisarz i polityk Józef Wybicki. Napisał je w 1797 roku na terenie dzisiejszych Włoch, dla tamtejszych polskich oddziałów zwanych Legionami.

Polski nie było wtedy na mapie, a pieśń miała towarzyszyć żołnierzom w walce o niepodległą ojczyznę. Od nazwiska dowódcy Legionów została nazwana „Mazurkiem Dąbrowskiego".

Szybko zdobyła ogromną popularność wśród Polaków, a w 1927 roku stała się hymnem państwowym Rzeczypospolitej Polskiej.



koncepcja merytoryczna: Stanisław Barański • redakcja: Maciej Byliniak, Stanisław Barański
Warszawa 2014

CO NAM SIĘ UDAŁO

1944–1989
Polska pod rządami komunistów

W naszym kraju rządzi partia komunistyczna, która wykonuje polecenia płynące ze Związku Radzieckiego. Komuniści usuwają koronę z głowy orła w godle państwowym i nadają Polsce nową nazwę: Polska Rzeczpospolita Ludowa (w skrócie PRL). Polacy pozbawieni są wolności i swobody działania. Nie mogą czytać zabronionych przez władze książek ani swobodnie podróżować po Europie. Zarabiają mało, a w sklepach nieraz brakuje nawet najprostszych produktów. Jeśli ktoś odważy się krytykować władze, jest za to karany i prześladowany.

Droga do wolności

1956, 1968, 1970, 1976
Robotnicy i studenci protestują przeciwko władzy komunistycznej. Sprzeciwiają się podwyżkom cen jedzenia, trudnym warunkom pracy oraz ograniczaniu wolności. Ale ich protesty są brutalnie tłumione na rozkaz rządzących. W 1976 roku ludzie sprzeciwiający się komunizmowi zaczynają działać razem i tworzyć organizacje, które pokojowymi metodami walczą o wolną Polskę.

1978
Krakowski kardynał Karol Wojtyła zostaje papieżem i przyjmuje imię Jan Paweł II. Rok później jego pierwsza pielgrzymka do ojczyzny daje Polakom poczucie jedności i nadzieję na zmiany. W następnych latach papież staje się wielkim sojusznikiem rodaków w walce o wolność.

Rok 1989
Koniec komunizmu w Polsce

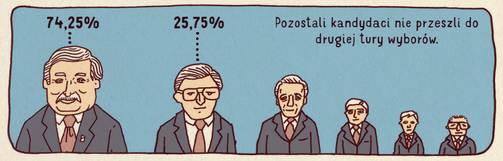
6 lutego – 5 kwietnia
Przedstawiciele władz komunistycznych i „Solidarności" obradują nad przyszłością Polski. Część rozmów odbywa się przy dużym okrągłym stole, dlatego obrady te są nazywane Okrągłym Stołem. W ich efekcie zapada decyzja o utworzeniu Senatu i urzędu Prezydenta oraz o przeprowadzeniu pierwszych częściowo wolnych wyborów do Sejmu i w pełni wolnych wyborów do Senatu.



4 czerwca
Dzień wolności. Wybory do Sejmu i Senatu okazują się wielkim zwycięstwem „Solidarności". Mimo że postanowienia Okrągłego Stołu zapewniły komunistom przewagę w Sejmie, po wyborach nie udaje im się utworzyć rządu.



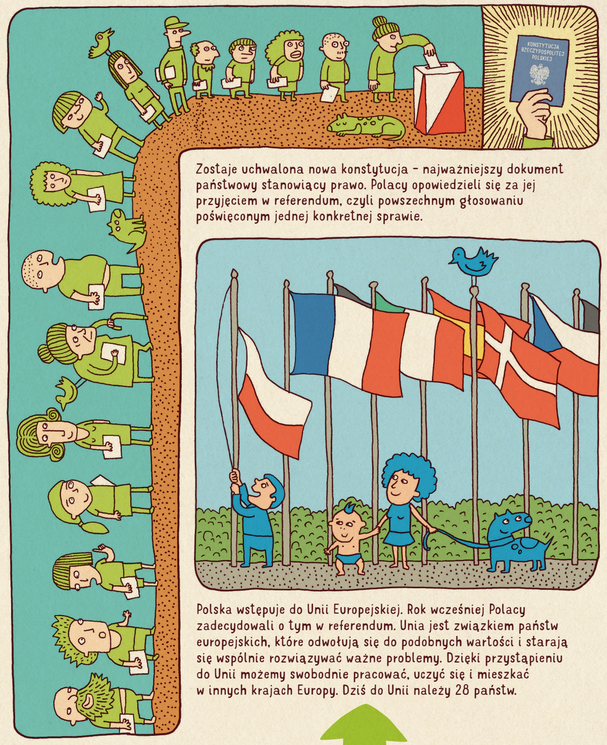
25 LAT WOLNOŚCI



Odbywają się pierwsze wolne i powszechne wybory prezydenckie. Wygrywa je przywódca „Solidarności" Lech Wałęsa.



Narodowy Bank Polski przeprowadza denominację: używane dotąd banknoty i monety zostają wymienione na nowe. Na starych banknotach widniały ogromne kwoty: 50 000, 200 000, a nawet 2 000 000 złotych. Wprowadzono je w latach 1989–1991, gdy ceny rosły tak szybko, że w końcu nawet chleb kosztował kilka tysięcy złotych. W czasie denominacji z banknotów znikają cztery zera: 100 000 starych złotych zostaje zastąpione przez 10 nowych złotych. Przeliczone zostają również ceny. Od tej pory rachunki stają się znacznie prostsze.



Zostaje uchwalona nowa konstytucja – najważniejszy dokument państwowy stanowiący prawo. Polacy opowiedzieli się za jej przyjęciem w referendum, czyli powszechnym głosowaniu poświęconym jednej konkretnej sprawie.

Polska wstępuje do Unii Europejskiej. Rok wcześniej Polacy zadecydowali o tym w referendum. Unia jest związkiem państw europejskich, które odwołują się do podobnych wartości i starają się wspólnie rozwiązywać ważne problemy. Dzięki przystąpieniu do Unii możemy swobodnie pracować, uczyć się i mieszkać w innych krajach Europy. Dziś do Unii należy 28 państw.

1944–1988

1980
W sierpniu w Gdańsku rozpoczyna się wielki strajk robotników pod przywództwem Lecha Wałęsy. Fala protestów i strajków rozlewa się po całym kraju. Komunistom nie udaje się ich stłumić, więc muszą spełnić żądania protestujących. Powstaje Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność", który staje się wielkim ruchem na rzecz wolności. W ciągu kilku miesięcy przystępuje do niego co czwarty Polak.



1981
W grudniu komuniści wprowadzają stan wojenny. „Solidarność" uznają za nielegalną, a jej działaczy zamykają w więzieniach. Na ulicach pojawia się wojsko. Przebywanie poza domem po godzinie 22.00 bez zezwolenia władz zostaje zakazane. Służby komunistyczne podsłuchują rozmowy telefoniczne, otwierają i czytają prywatne listy. Stan wojenny trwa ponad półtora roku, a stworzona przez władze atmosfera zastraszenia – jeszcze dłużej.



1988
Sytuacja gospodarcza Polski wciąż się pogarsza. Ceny rosną, a w sklepach brakuje podstawowych towarów. Wywołuje to kolejną falę protestów, które zmuszają władze do podjęcia rozmów z „Solidarnością".

1989

12 września
„Solidarność" współtworzy nowy rząd. Tadeusz Mazowiecki zostaje pierwszym od zakończenia II wojny światowej niekomunistycznym premierem. Kilka miesięcy później nazwa państwa polskiego zostaje zmieniona na „Rzeczpospolita Polska", a orzeł w polskim godle odzyskuje koronę.



1989–1991
Upadek komunizmu w Europie

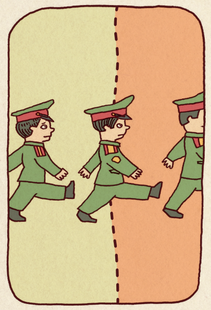


Zwycięstwo „Solidarności" w Polsce staje się przykładem dla wielu innych krajów podporządkowanych Związkowi Radzieckiemu, w których także rządzą komuniści. Po tym, jak Polacy pokazali, że komunizm można obalić, Europę Środkową i Wschodnią ogarnia fala przemian, która trwa do końca 1991 roku.

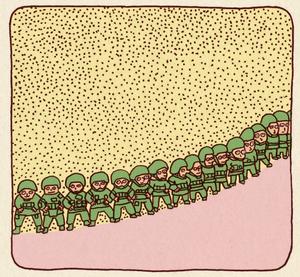
W tym czasie komuniści tracą władzę na Węgrzech, w Czechosłowacji*, w Rumunii i Bułgarii. Niemcy Wschodnie także wyzwalają się spod radzieckiego wpływu i łączą z Niemcami Zachodnimi w jedno wolne i niepodległe państwo. Litwa, Łotwa i Estonia, wcielone po wojnie do Związku Radzieckiego, odłączają się od niego i odzyskują niepodległość. W ślad za nimi idą inne państwa, co w grudniu 1991 roku doprowadza do rozwiązania Związku Radzieckiego.

* W 1993 roku Czechosłowacja podzieliła się na dwa kraje – Czechy i Słowację.

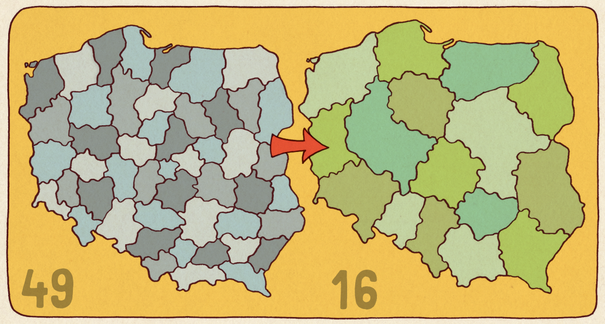
1990 1993 1995 1997 1999 2004 2007 2011 2012 2014



Z Polski wyjeżdżają ostatnie oddziały dawnej armii Związku Radzieckiego, która stacjonowała w naszym kraju od czasu II wojny światowej.



Polska staje się członkiem NATO, międzynarodowego sojuszu wojskowego, do którego należy dziś 28 państw. Celem NATO jest utrzymywanie pokoju, wolności i bezpieczeństwa we wszystkich państwach członkowskich. Jeśli któreś z nich zostanie zaatakowane, pozostałe mają obowiązek go bronić.



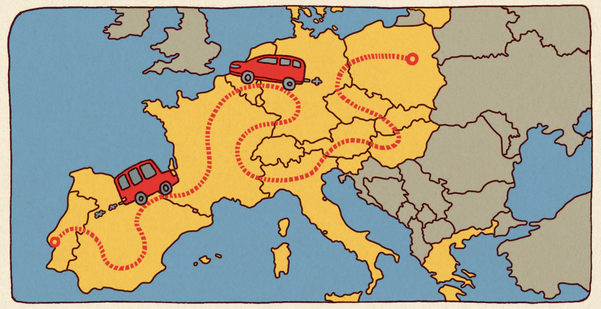
Wprowadzony zostaje nowy podział kraju na województwa. W miejsce dotychczasowych 49 województw powstaje 16 większych.



Przez drugą połowę tego roku Polska sprawuje prezydencję w Radzie Unii Europejskiej, czyli przewodniczy spotkaniom, na których ministrowie państw członkowskich wspólnie decydują o sprawach ważnych dla całej Unii. Co pół roku prezydencję przejmuje inny kraj.



Polska współorganizuje z Ukrainą mistrzostwa Europy w piłce nożnej. Co prawda nasi piłkarze nie odnoszą sukcesu, ale Polskę odwiedzają setki tysięcy kibiców z zagranicy, którzy świetnie się bawią i wspólnie z nami przeżywają emocje sportowe.



Nasz kraj przystępuje do układu z Schengen, który umożliwia podróżnym swobodne przekraczanie granic większości państw Unii Europejskiej. Dzięki temu możemy wsiąść do samochodu w Warszawie i bez żadnej kontroli dojechać aż do Lizbony, stolicy Portugalii – na drugi koniec Europy.